

ПРАВИЛНИК О СУДИЈАМА КОШАРКАШКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

Правилник дефинише, поступак, надлежност и критеријуме за избор, обуку, лиценцирање, формирање листе, делегирање, праћење, рангирање и проходност судија на утакмицама у надлежности Кошаркашког савеза Србије (у даљем тексту судије).

1. ОПШТИ ПРИНЦИПИ

1.1. Дефиниције

Судије су физичка лица са правима и обавезама које проистичу из Статута и других нормативних аката КСС.

Судије своју дужност обављају на утакмицама које су у надлежности КСС као и на утакмицама у међународним и регионалним такмичењима за које их делегира КСС. У функционалном смислу судије су органи Комисије за такмичење и Комесара такмичења и њихова дужност је да примењују Правила игре, Механику и технику суђења и Пропозиције такмичења предвиђена за одигравање утакмице.

1.2. Представљање кошаркашке организације

Судије су представници КСС и зато треба да буду особе у које сви имају поверење – кошаркашка организација, клубови, службени представници, тренери, играчи, делегати, новинари и други учесници кошаркашке игре.

У току утакмице судије морају да пружају позитиван пример познавањем својих дужности, изгледом (физички изглед, одевање) као и својим понашањем и поступцима.

Најважнија особина судија је да имају знање (Правила игре, Пропозиције такмичења) и искуство да у сваком случају умеју да одреагују на правилан начин на све догађаје на терену и око њега. Они морају да имају способност да својим ауторитетом утичу на све учеснике утакмице, нарочито у конфликтним ситуацијама.

1.3. Члан Комисије задужен за суђење

Члан Комисије задужен за суђење овлашћен је и одговоран за уређење комплетне проблематике суђења (омасовљавање, едукацију, усавршавање, лиценцирање, праћење, оцењивање и рангирање судија). Члан Комисије за такмичење задужен за суђење предлаже а Комисија за такмичење усваја све одлуке које су везане за суђење.

1.4. Оглашавање судија у јавности

Судије се могу јавно оглашавати у медијима, преко друштвених мрежа итд. само уз писмено одобрење надлежних органа, лига и Кошаркашког савеза Србије.

Свако обраћање јавности без сагласности повлачи санкције одређене од стране надлежних органа, суспензије са одређеног броја утакмица или временске суспензије, као и брисање са листе.

Судије не смеју презентовати јавности, ни на који начин, детаље из делегатског или контролорског извештаја (санкције су исте као и за јавно оглашавање без одобрења).

2. Критеријуми за избор судија

2.1. Основа за избор судија

Дужност судија на утакмицама у надлежности КСС могу да обављају они који успешно прођу поступак обуке и лиценцирање предвиђено овим Правилником.

2.2. Основна обука судија

Све судије морају да прођу основну обуку за звање судија. Програм основне обуке обухвата:

- Упознавање са организацијом КСС, Статутом и осталим нормативним актима КСС,
- Разраду Правила игре, Механике и технике суђења,
- Упознавање са Правилником о такмичењу и Пропозицијама најниже сениорске лиге,
- Практичну обуку примене Правила игре.
- Упознавање са Кодексом понашања службених лица

На крају основне обуке судије почетници полажу испит за стицање звања судије који обухвата тестове:

- Познавање Правила игре и Интерпретација Правила игре
- Практичан испит примене Правила игре,
- Тест физичке спремности.

Основну обуку судија организују регионални повереници за суђење у сарадњи са чланом Комисије за такмичење задуженог за суђење у виду семинара. Семинари за стицање звања судије се одржавају најмање једанпут годишње.

2.3. Старосне границе

Доња старосна граница за суђење утакмица млађих категорија је 16 година. За суђење утакмица сениорског ранга такмичења доња старосна граница је 18 година.

Горња старосна граница за судије сениорских лига у надлежности КСС је до 45 година. За судије са листе ФИБА и других међународних и регионалних лига важе одредбе о горњој старосној граници на тим лигама.

Доња и горња старосна граница се односе на годину живота коју судија навршава у календарској години у којој започиње одређено такмичење.

Горња старосна граница није загарантована већ је само могућност.

2.4. Здравствена способност судија

Судије пред почетак сваке такмичарске сезоне дужне су да донесу уверење о здравственој способности за обављање дужности судија. Критеријуме здравствене способности судија треба да дефинишу стручна лица – лекари.

2.5. Заступљеност жена у спорту

Заступљеност жена у спорту до 30% је европски критеријум којем треба тежити, али који не треба да буде само формално и по сваку цену испуњен, већ уз поштовање свих осталих критеријума за избор судија.

3. Едукација и тестирање судија

3.1. Едукација и тестирање пред почетак сезоне

Сваке сезоне пред почетак и на полусезони судије су дужне да приступе тестирању.

Сваке године пред почетак сезоне организује се семинар и едукација и спроводи тестирање судија који се налазе на листама сениорских лига КСС. Програм семинара пред почетак сезоне обухвата:

- Упознавање са променама Правила игре,
- Информисање о променама у организацији КСС, Статуту и осталим нормативним актима КСС,
- Информисање о променама система такмичења, Правилника о такмичењу и Пропозиција такмичења.

На крају судије полажу тестове из познавања Правила игре и физичке спреме.

Судије које не положе тест из Правила игре или тест физичке припремљености, на почетку сезоне имају право на један поправни испит

- Судије које не положе Тест Правила игре и физичке припремљености на полусезони немају право на поправни испит

Судије које нису присуствовале тестирању пред почетак сезоне, или нису изашле или положили тестове познавања Правила игре и тест физичке спреме, не могу обављати функцију судије с` обзиром да није утврђена оспособљеност и квалификованост за обављање функције судије.

Семинар и едукацију судија пред почетак сезоне организује члан Комисије за такмичење задужен за суђење.

3.2. Судијски семинар

Судијски семинар организује члан Комисије за такмичење задужен за суђење. Семинар се одржава у месецима када нема такмичења (јул и август) и заједнички је за све судије са листа регионалних и националних такмичења. Ако сматра оправданим да се семинар не одрзи (због недостатак услова) члан Комисије за такмичење задужен за суђење може да не организује семинар сваке године.

4. Формирање листе судија

4.1. Надлежности

За формирање листе судија за ФИБА, међународне и регионалне лиге, надлежна је Комисија за такмичење КСС, на предлог члана Комисије задуженог за суђење. Листу судија ФИБА, међународних и регионалних лига усваја Управни одбор КСС на предлог Комисије за такмичење КСС.

За формирање листе судија 1. МЛС надлежан је председник Судијске комисије 1. МЛС. Листу судија усваја Председништво Удружења клубова 1. МЛС.

Комисија за такмичење КСС је надлежна за формирање листе судија 2. МЛС, 1. МРЛ, 2. МРЛ, 1. ЖЛС, 2. ЖЛС и 1. ЖРЛ, на прелог члана Комисије задуженог за суђење.

Регионални кошаркашки савези су надлежни за формирање листе судија летњих сениорских лига и лига млађих категорија, на предлог повереника за суђење.

4.2. Критеријуми за формирање листе судија

Критеријуми за формирање листе судија су следећи:

- Године старости судије,
- Уверење о здравственој способности,
- Присуство основној обуци судије и успешно положен испит,

- Присуство обуци судије пред почетак такмичарске сезоне и успешно положени тестови.

Присуство обуци и излазак на тестирање је само један од услова за формирање листе судија за наредну сезону и не подразумева директно уврштавање на листу судија одређеног такмичења. Судије које не присуствују обуци и тестирању из оправданих разлога могу накнадно да прођу тестирање у термину који одреди надлежни орган.

4.3. Поступак формирања листе судија

Поступак формирања листе судија је у надлежности члана Комисије за такмичење задуженог за суђење.

4.3.1. Члан Комисије за такмичење КСС задужен за суђење:

- Одговоран је за праћење и унапређење судија на нивоу такмичења које води КСС (2. МЛС, 1. МРЛ, 2. МРЛ, 1. ЖЛС, 2. ЖЛС и 1. ЖРЛ.),
- Предлаже а Комисија за такмичење усваја листу контролора, и Регионалних повереника за унапређење и праћење суђења на лигама за које је он одговоран,
- Обавља свој рад сагласно овом Правилнику и Статуту КСС,
- О свом раду обавештава Комисију за такмичење и Потпреседника КСС задуженог за такмичење.

Члан Комисије за такмичење задужен за суђење аутономан је у доношењу свих својих одлука, а код вредновања учинка сваког судије појединачно руководи се следећим критеријумима:

1. Квалитет суђења у оквиру такмичења КСС пре свега на основу личног увида , увида контролора суђења и делегатских извештаја на датој лиги,
2. Физичка припремљеност и изглед судије,
3. Однос према обавезама и поштовање одбредби Пропозиција такмичења,
4. Резултати показани на одговарајућим тестирањима,
5. Године старости – перспективност,
6. Однос према утакмицама и квалитет суђења у оквиру других такмичења у организацији КСС, као што су Развојна лига, такмичење МК итд.,
7. Територијална припадност,
8. Однос према укупним обавезама и другим члановима у оквиру кошаркашке организације,
9. Испуњавање осталих обавеза према КСС, као што су присуство семинарима и другим облицима стручног усавршавања, плаћање чланарине итд.,
10. Понашање ван терена према осталим члановима кошаркашке организације,
11. Евентуално дисциплинско кажњавање од стране одговарајућих Органа и Комисија КСС.

4.4. Одређивање броја судија на листи

Потребан број судија на листи зависи од броја клубова у лиги, односно броја утакмица у колу. Листа судија треба да броји највише до 50% од потребног броја судија за једно такмичарско коло.

4.5. Територијална заступљеност судија

На листи судија лиге која се игра на територији више Регионалних кошаркашких савеза, треба да буде задовољен принцип минималне територијалне заступљености судија са територије свих укључених Регионалних кошаркашких савеза и то тако да из сваког Регионалног кошаркашког савеза на листи буде најмање један судија.

5. Делегирање и праћење рада судија

5.1. Делегирање судија

Комесари лига одређују судије за поједине утакмице својих лига ,уз уважавање група судија одређених од стране члана Комисије за такмичење задуженог за суђење или повереника за суђење за лигу за које су надлежни . Клубови немају право да траже изузеће судија.

5.2. Праћење рада судија

У току такмичења члан Комисије за такмичење задужен за суђење (лично и преко контролора и регионалних повереника) прати и оцењује рад судија применом критеријума наведених у члану 4.3.1. овог Правилника.

О дисциплинским прекршајима судија у вези такмичења одлуке доноси комесар такмичења или Комисија за такмичење КСС на предлог члана Комисије за такмичење задуженог за суђење. Одлуке члана Комисије за такмичење КСС задуженог за суђење су коначне, осим у случају временске забране вршења дужности, када евентуалну жалбу судија на првостепену одлуку решава надлежни орган КСС.

5.3. Суђење међународних турнира, лига других федерација, учешће на међународним семинарима и камповима

За суђење на утакмицама међународним, лигама других федерација, учешће на међународним семинарима и камповима судија је обавезан да члану Комисије за такмичење задуженом за суђење достави писани захтев за одобрење. Члан Комисије за такмичење задужен за суђење надлежан је за давање сагласности.

Непридржавање овог члана повлачи са собом исте санкције дефинисане у члану 1.4.

6. Контрола суђења

У систему праћења и рангирања судија један од битних елемената јесу оцене контроле суђења.

Комисија за такмичење КСС на предлог члана Комисије задуженог за суђење одређује рангове такмичења за које је контрола суђења обавезна.

Контролу суђења врше за то квалификована лица – контролори суђења. Листу контролора суђења усваја Комисија за такмичење КСС на предлог члана Комисије за такмичење задуженог за суђење.

Контролори су дужни да достављају писане извештаје о свакој извршеној контроли на утакмици. За вршење контроле контролор добија адекватну новчану надокнаду коју одређује Комисија за такмичење на предлог члана Комисије за такмичење задуженог за суђење.

7. Рангирање судија

7.1. Рангирање судија пре почетка сезоне

Пред почетак такмичарске сезоне члан Комисије за такмичење задужен за суђење доставља Комисији за такмичење извештај који садржи предлог рангирања судија по ранговима такмичења и предлог промене ранга за одређене судије са образложењем. Одлуке о промени ранга које усвоји Комисија за такмичење на предлог члана Комисије за такмичење задуженог за суђење су коначне.

Рангирање судија пре почетка сезоне се врши на основу ранг листе судија на крају претходне такмичарске сезоне. На свакој листи судија која се налази у надлежности КСС постоје три групе судија. Прву групу судија сачињавају најбоље рангиране судије од претходне такмичарске сезоне, који нису напредовали на виши ранг, и судије које су претходне године судиле вишу лигу. Трећу групу судија на листи чине судије које су ушле на тренутну листу судија са ниже лиге и најслабије рангиране судије од претходне године, који су остали на истој листи. Сви остали сачињавају другу групу. У зависности од броја судија зависи и број судија у групама.

У зависности од броја утакмица, члан Комисије задужен за суђење, одређује квоте и темпо делегирања за групе судија које комесар спроводи. Након првог дела такмичења члан Комисије за такмичење задужен за суђење има право да изврши прераспodelу судија по групама, уколико сматра потребним на основу показаног квалитета у првом делу такмичења.

7.2. Рангирање судија на крају сезоне

По завршетку такмичења члан Комисије за такмичење задужен за суђење на основу личног увида, праћења и контрола суђења, мишљења Регионалних повереника и комесара, као и критеријума из члана 4.3.1 овог Правилника, за дату такмичарску сезону формира ранг листу судија по ранговима такмичења.

Након тога члан Комисије за такмичење задужен за суђење доставља Комисији за такмичење и ресорном потпредседнику извештај о рангирању судија на крају такмичарске сезоне.

7.3. Проходност судија између лига

У систему такмичења КСС проходност са ниже на вишу лигу и обрнуто представља општи принцип и примењује се на клубове, делегате и судије.

Минимални број судија за испуњавање општег принципа о проходности одређен је на следећи начин: са ниже листе на вишу листу прелази најмање један судија са ниже лиге, са више листе на нижу листу прелазе најмање један судија са више листе.

8. Завршне одредбе

За тумачење овог Правилника надлежна је Комисија за такмичење КСС.

За примену овог Правилника надлежни су Комисија за такмичење КСС, члан Комисије за такмичење задужен за суђење, комесари лига и Регионални кошаркашки савези.

Комисија за такмичење је усвојила овај Правилник на састанку одржаном 13. маја 2014. Године.

Правилник се примењује од сезоне 2014/15.